

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

İLAÇ SEKTÖRÜ
PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: 08.05.2026

Hazırlayan: Abu Dabi Ticaret Müşavirliği

1. Ülke Pazarında İlaç Sektörü

1.1 İlaç Sektöründe Üretim

Birleşik Arap Emirlikleri birçok sektörde olduğu gibi ilaç sektöründe de ithalata bağımlılığı azaltmayı hedeflemekte ve bu doğrultuda Operation300Bn, We the UAE 2031, Dubai Industrial Strategy, Abu Dhabi Industrial Strategy vb. vizyonlar/stratejiler kapsamında uygulanan çeşitli programlarla yerel üretim teşvik edilmektedir. Ayrıca, 2021 yılında BAE Bakanlar Kurulunun yayımladığı “National Drug Policy (Ulusal İlaç Politikası)” kapsamında da toplum üyeleri için en yüksek sağlık seviyelerine ulaşmak amacıyla, adil, erişilebilir ve güvenli, etkili, uygun fiyatlı ve kaliteli temel ilaçların rasyonel kullanımına dayanan ulusal ilaç sektörünün tüm kapasitesinin kullanılmasını sağlamak için ülkedeki ilaç sektörünün güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Politikanın en önemli hedeflerinden biri ilaç sektöründe sanayi ve ticareti teşvik ederek, etkili bir maliyetle yüksek kaliteli ilaç üretme ve ihraç etmek için yerel kapasiteyi artırmaktır.

BAE’de üretim konusunda “Make it in the Emirates” stratejisinden bahsetmekte yarar bulunmaktadır. Make it in the Emirates (Emirliklerde Üretin), Operation300Bn stratejisinin bir parçası olarak, BAE Hükümeti’nin şirketlerin BAE’de ürün geliştirmelerini ve üretmelerini teşvik etmek amacıyla Mart 2021’de başlatılan bir girişimdir. Ek olarak, Make it in Emirates kapsamında her sene Abu Dabi Emirliğinde, BAE’nin dört bir yanından farklı sektörlerden şirketlerin gelip ürünlerini sergilediği yıllık bir etkinlik düzenlenmektedir. 2026 yılında etkinlik, 4-7 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşmiş yaklaşık 1,250 stant ile büyük katılım gerçekleştirilmiştir

BAE’nin strateji ve vizyonlarına ilişkin detaylı bilgi için bkz.

<https://u.ae/en/about-the-uae/strategies-initiatives-and-awards/strategies-plans-and-visions>

BAE için ilaç sektörü özelinde, “Emirates Drug Establishment (Emirates İlaç Kuruluşu)” adlı yapıya da değinmekte fayda bulunmaktadır. 2023 yılında kurulan Birleşik Arap Emirlikleri İlaç Kurumu (EDE), BAE'nin dönüştürücü sağlık sektörünün temel taşı ve tüm tıbbi ve farmasötik ürünleri düzenlemekten sorumlu federal otoritesidir. 2025’in sonlarına doğru BAE Sağlık Bakanlığı, hizmetlerinin bir kısmını Emirates İlaç Kuruluşu’na (EDE) devretmiştir. Bundan sonra, BAE içerisinde tıbbi ürünler için her türlü pazarlama izni verilmesi (münhasır, koşullu ve acil kullanım pazarlama izinleri gibi), tıbbi ürünlerin güvenli imhası için onay verilmesi, tıbbi ürünlerin ithalatı, ihracatı veya yeniden ihracatı için onay ve izin verilmesi; ilaç danışmanlık ofisleri, ilaç laboratuvarları, ilaç kuruluşları ve biyobankaların lisanslanması için gereken şartlar arasında yer alan “İyi Uygulama” sertifikalarının verilmesi ve daha birçok önemli görev EDE tarafından yerine getirilecektir. EDE, BAE'yi önde gelen bir ilaç üretim ve inovasyon merkezine dönüştürmek için yerel ve küresel ilaç şirketleriyle aktif olarak iş birliği yapmaktadır.

Basında yer alan haberlere göre Kuruluş 2026 Şubat ayı itibarıyla, insan ilaçları ve tıbbi ürünlerin üretimi için BAE’de 37 tesise lisans vermiştir.

Yakın zamanda 2026 Make it in the Emirates’e katılım sağlayan EDE yetkilileri tarafından, BAE’de ilaç üretiminin gidişatı hakkında önemli beyanlarda bulunulmuştur. Yetkililer, EDE’nin ürün tescili ve lisanslama süreçlerini hızlandıran, yatırımı teşvik eden ve iş

genişlemesini destekleyen esnek bir düzenleyici ortam sağlama taahhüdünü vurgulayarak, yerel endüstrinin hem bölgesel hem de uluslararası düzeyde rekabet gücünü artırdığını ifade etmiştir. EDE Başkanı ve Devlet Bakanı Saeed bin Mubarak Al Hajeri tarafından, “Yenilikçiliği ve yatırımı teşvik eden esnek bir düzenleyici ortamla desteklenen, küresel olarak rekabet edebilecek entegre bir ilaç üretim ekosistemi oluşturmayı amaçlayan ulusal vizyonumuzun bir parçasıdır. Yerel ilaç endüstrisinin büyümesini sağlamak ve kamu ve özel sektörler arasında stratejik ortaklıkları güçlendirmek için kararlılıkla çalışıyoruz; böylece bilgi transferini, ileri teknolojilerin yerelleştirilmesini ve ilaç tedarik zincirlerinin sürdürülebilirliğini sağlıyoruz. Birleşik Arap Emirlikleri içinde yüksek katma değerli üretimi genişletmeye, ulusal ilaç ürünlerinin küresel rekabet gücünü artırmaya ve gelişen küresel talebe cevap verebilecek esnek üretim kapasiteleri oluşturmaya, böylece Birleşik Arap Emirlikleri'nin uluslararası ilaç üretim ortamındaki konumunu daha da güçlendirmeye kararlıyız.” şeklinde açıklama yapılmıştır. Bu açıklamalarla birlikte sektörde BAE'nin üretim hedefleri ortaya konmuştur.

Dubai Science Park, Jebel Ali Free Zone (JAFZA), Dubai Healthcare City, Dubai Industrial City ve Abu Dhabi'deki KIZAD gibi serbest bölgeler BAE ilaç üretimi için uygun bölgeler olarak görülmektedir.

Son yıllarda, bazı yabancı büyük ilaç şirketleri (Astrazeneca, Sanofi, Abbot gibi) yerli üretimin artırılması, teknoloji transferi, klinik araştırmalar, ilaç güvenliği, tedarik zinciri, AR-GE gibi konularda hükümet kurumları ile işbirliği gerçekleştirmektedir.

Ek olarak, BAE'de üretim konusunda yabancı şirketler yerli üretici firmalarla da işbirliği yapmaktadır. Bu kapsamda yabancı şirketler, yerel üreticilerle sınırlı üretim yapabilmektedir, ancak bu çoğunlukla 2 modele dayanmaktadır. Birincisi ilacın yurtdışında ana üretim aşaması tamamlanarak paketleme, kalite kontrol, etiketleme gibi işlemlerin BAE'deki üreticide yapılması, ikincisi yabancı firmaların BAE yerel firmalarına üretim yaptırılmasıdır.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Sektör özelindeki ürün çeşitliliği ve fiyatlama kurallarından dolayı bu bilgiye ulaşılamamaktadır.

1.3 İlaç Sektöründe Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

-Körfez Bölgesi İlaç Araştırma ve Üreticileri Birliği “Pharmaceutical Research and Manufacturers Association in the Gulf (PHRMAG)”

Dubai'de kurulmuş olup, Körfez bölgesinde faaliyet gösteren ilaç araştırma ve üretim şirketlerini temsil eden bir sanayi birliğidir.

BAE'de sektörde öne çıkan üretici firmaların bazıları aşağıda listelenmiştir:

- Julphar
- Globalpharma
- Neopharma
- Lifepharma
- Gulf Inject
- Adcan Pharma

-Acino Pharmaceuticals (Abu Dhabi ADQ'nun (2018 yılında kurulan ADQ, kritik altyapı ve küresel tedarik zincirlerine odaklanan aktif bir devlet yatırımcısıdır. Abu Dabi Hükümeti'nin stratejik ortağı olarak ADQ, yerel topluluklara değer katan ve hissedarlarına uzun vadeli finansal getiri sağlayan, BAE'de yerleşik iş platformlarının büyümesine yatırım yapmaktadır) kurduğu bir ilaç ve yaşam holdingi olan Arcera adlı şirketin bir parçasıdır).

1.4 İlaç Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Üretim artsa dahi sektörün büyük çoğunluğu ithalata bağımlı halde olduğundan BAE'de ilaç sektöründe “toptan satış” büyük önem arz etmektedir. Sektörde ithalatçıların yanı sıra birçok distribütör firma bulunmaktadır ve bu firmalar ilaç ithal ederek hastanelere, eczanelere, kliniklere dağıtım gerçekleştirebilmektedir. Bununla birlikte son zamanlarda artan üretimle birlikte özellikle Körfez ülkelerine olmak üzere birçok ülkeye BAE'den ilaç ihracatı da gerçekleştirilmektedir.

Ek olarak BAE, büyük bir re-export (yeniden ihracat) merkezi olması nedeniyle ilaç sektörü için de aslında Körfez bölgesindeki bir lojistik/depolama/dağıtım merkezi olarak da görülmektedir.

Birçok büyük ölçekli yabancı ilaç şirketinin (Pfizer, Novartis ve Sanofi vb.) BAE'de bölgesel ofisleri bulunmakta olup Körfez, Afrika ve Ortadoğu operasyonlarının önemli bir kısmı bu merkezler üzerinden yönetilmektedir. Bu şirketler BAE'de iştirak, şube veya bölgesel merkez kurabilmekte; bazı büyük firmalar kendi lojistik ve dağıtım altyapılarının belirli bölümlerini doğrudan yönetebilmektedir. Bununla birlikte, ilaç sektöründeki lisanslama, ruhsatlandırma, depolama, GDP uyumu ve pazara erişim gereklilikleri nedeniyle firmalar BAE'de yerleşik gerekli lisans ve gereklilikleri sağlayan ithalatçı-distribütörlerle, lojistik hizmet sağlayıcılarıyla, yerel acente, ticari acentelerle, yerel temsilcilerle, ortaklarla çalışma gibi seçenekleri tercih edebilmektedir. Ayrıca bazı durumlarda yabancı firmalar BAE'deki yerel üreticilerle üretim, paketleme veya teknoloji transferi alanlarında iş birlikleri geliştirebilmektedir. BAE, özellikle serbest bölgelerin sunduğu lojistik ve ticari avantajlar sayesinde yalnızca nihai bir pazar değil, aynı zamanda bölgesel depolama, ticaret ve yeniden ihracat merkezi olarak da kullanılmaktadır. Bu kapsamda şirketler BAE üzerinden Körfez, Afrika ve Ortadoğu ülkelerine re-export faaliyetleri gerçekleştirmektedir.

İlaç sektöründe perakende satışlarda ise genelde zincir eczaneler baskın durumdadır (Life Pharmacy, Aster Pharmacy, Bin Sina Pharmacy gibi). Bununla birlikte, bağımsız eczaneler, hastane/klinik eczaneleri, devlet eczaneleri (devlet hastanelerine bağlı), uzmanlık eczaneleri (kronik, kanser gibi yaşamı tehdit eden hastalıklar için yüksek maliyetli veya nadir bulunan ilaçların yönetimine odaklanmaktadır), süpermarketlerin içerisinde açılan eczaneler (marketten ayrı lisanslı olmak üzere), online eczaneler/hızlı teslimat (çok kanallı hizmetler sunan eczane modeli son zamanlarda yaygınlaşmaya başlamıştır) BAE'de ilaç perakende satış kanalları olarak gösterilebilir. BAE'de özel sağlık sigortası sisteminin çok yaygın olması perakende ilaç satışlarını artıran en önemli nedenlerden biridir. Ayrıca ilaç satışlarının yanında birçok eczanede vitamin, dermakozmetik, medikal cihazların da bulunması aslında bütüncül olarak eczaneleri bir “sağlık/iyi yaşam mağazası” gibi algılatarak satışların artmasını sağlamaktadır.

1.1 İlaç Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke*

	Ülke Adı	İthalat Değeri (Bin/\$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Amerika Birleşik Devletleri	1.162.215	17,5
2	Almanya	913.876	13,7
3	İtalya	782.227	11,7
4	Fransa	634.192	9,5
5	Birleşik Krallık	582.173	8,7
6	İsviçre	419.890	6,3
7	İspanya	252.523	3,8
8	İsveç	233.771	3,5
9	Suudi Arabistan	197.494	3
10	Danimarka	183.676	2,8
21	Türkiye	46.167	0,7

*ITC Trademap 2024 verileri ile düzenlenmiştir. (Fasıl:30-Farmasötik Ürünler)

1.2 İlaç Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Kuveyt	572.788	30,6
2	Suudi Arabistan	239.272	12,8
3	Katar	208.877	11,2
4	Irak	167.163	8,9
5	Umman	156.014	8,3
6	Ürdün	85.689	4,6
7	Lübnan	65.698	3,5
8	Libya	53.038	2,8
9	Mısır	34.568	1,8
10	Yemen	33.347	1,8
22	Türkiye	5.792	0,3

* ITC Trademap 2024 verileri ile düzenlenmiştir. (Fasıl:30-Farmasötik Ürünler)

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 İlaç Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün) (2024)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
300490	Tedavi veya profilaksi amaçlı karışık veya karışık olmayan ürünlerden oluşan ilaçlar,	3.304.090	42.653	1,291%
300215	Ölçülü dozlarda veya perakende satış için hazırlanmış formlarda veya ambalajlarda bulunan immünolojik ürünler (hariç)	1.186.226	0	0%
300439	Hormon veya steroid içeren, hormon olarak kullanılan ancak antibiyotik olmayan ilaçlar	788.832	328	0,042%
300432	Kortikosteroid hormonları, türevleri veya yapısal analoglarını içeren ilaçlar ancak	201.409	0	0%
300420	Antibiyotik içeren, ölçülü dozlarda hazırlanmış ilaçlar ("transdermal uygulama için olanlar dahil")	150.105	17	0,011%
300241	İnsan tıbbi için aşılar	141.633	0	0%
300431	İnsülin içeren ancak antibiyotik içermeyen, ölçülü dozlarda paketlenmiş ilaçlar ("bunlar dahil")	87.069	0	0%
300450	Provitaminler, vitaminler, doğal konsantreler ve türevlerini içeren ilaçlar	76.374	1004	1,315%
300242	Veteriner tıbbi için aşılar	61.149	299	0,489%
300449	Hormon veya steroid içermeyen, alkaloid veya türevlerini içeren ilaçlar	57.963	13	0,022%

2.2 İlaç Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün) (2024)

Ürün Adı	Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
300490	Tedavi veya profilaksi amaçlı karışık veya karışık olmayan ürünlerden oluşan ilaçlar,	974.991	2.265	0,232%
300450	Provitaminler, vitaminler, doğal konsantreler ve türevlerini içeren ilaçlar	180.199	2.978	1,653%
300215	Ölçülü dozlarda veya perakende satış için hazırlanmış formlarda veya ambalajlarda bulunan immünolojik ürünler (hariç)	179.833	0	0%
300410	Penisilin veya penisilanik asit yapısına sahip türevlerini içeren ilaçlar,	70.770	88	0,124%

300439	Hormon veya steroid içeren, hormon olarak kullanılan ancak antibiyotik olmayan ilaçlar	66.202	18	0,027%
300432	Kortikosteroid hormonları, türevleri veya yapısal analoglarını içeren ilaçlar, ancak	60.289	10	0,017%
300420	Antibiyotik içeren, ölçülü dozlarda bulunan ilaçlar, "transdermal uygulama için olanlar dahil"	54.117	136	0,251%
300242	Veteriner hekimliği aşıları	51.729	0	0%
300431	İnsülin içeren ancak antibiyotik içermeyen, ölçülü dozlarda paketlenmiş ilaçlar ("bunlar dahil")	47.366	0	0%
300449	Hormon, steroid içermeyen, alkaloid veya türevlerini içeren ilaçlar	44.374	2	0,005%

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (1.000 \$)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	300490	TEDAVİDE VEYA KORUNMADA KULLANILMAK ÜZERE KARIŞIK OLAN VEYA KARIŞIK OLMAYAN DİĞER İLAÇLAR; DOZLANDIR	11.678	8.822	9.755	7.848	9.212
2	300510	TIPTA, CERRAHİDE, DIŞÇİLİKTE VEYA VETERİNERLİKTE KULLANILAN YAPIŞKAN SARGILAR VE YAPIŞKAN TABAKASI O	327	425	387	512	518
3	300249	TOKSİNLER, MİKROORGANİZMA KÜLTÜRLERİ (MAYALAR HARİÇ) VE BENZERİ ÜRÜNLER; İNSANLAR İÇİN VE VETERİNERL	0	95	123	315	350
4	300610	CERRAHİ DİKİŞLER İÇİN STERİL KATGÜTLER, BENZERİ DİKİŞ MALZEMELERİ, STERL DOKU YAPIŞTICILAR, LAMİNARY	750	421	323	348	277
5	300450	VİTAMİNLERİ VEYA 29.36 POZİSYONUNDAKİ DİĞER ÜRÜNLERİ İÇEREN DİĞER İLAÇLAR (DOZLANDIRILMIŞ VEYA PERAK	36	207	185	231	232
6	300242	VETERİNERLİKTE KULLANILAN AŞILAR	0	0	156	274	213
7	300640	DIŞÇİ ÇİMENTOLARI, DİĞER DIŞ DOLGU MADDELERİ, KEMİKLERİN TEDAVİSİNDE KULLANILAN ÇİMENTOLAR	80	92	71	133	212
8	300590	ECZACILIK MADDELERİ EMDİRİLMİŞ VEYA KAPLANMIŞ PAMUKLAR, GAZ	155	231	272	255	184

		BEZLERİ, BANDAHLAR VB. (YAPIŞKAN OLANLAR)					
9	300212	ANTİSERUMLAR VE DİĞER KAN FRAKSİYONLARI	2	20	28	109	142
10	300420	ANTİBİYOTİKLERİ İÇEREN İLAÇLAR (DOZLANDIRILMIŞ VEYA PERAKENDE SATIŞ İÇİN AMBALAJLANMIŞ)	2.825	661	181	484	84
	TOPLAM		15.853	10.974	11.481	10.508	11.424

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Dubai, çok uluslu büyük ilaç şirketlerinin bölge merkezlerini barındırması, gelişmiş sağlık sistemi, lojistik altyapısı, serbest bölgeler (Örneğin, JAFZA bölgesi birçok ilaç şirketine ev sahipliği yapmakta ve dağıtım bölgesi olarak görülmektedir.) ve BAE'nin ticari ve tıbbi turizm merkezi olarak görülmesi nedeniyle sektörde öne çıkan Emirliktir. Ek olarak, Dubai'de bulunan Dubai Science Park bilim, ilaç, sağlık sektörlerine doğrudan hitap eden bir serbest bölgedir (Örneğin, Astrazeneca FZ-LLC, Bayer Middle East FZE, Pfizer Gulf FZ-LLC olarak birçok büyük ilaç şirketinin bölgesel genel merkezi bu serbest bölge içerisinde bulunmaktadır). Yine "Dubai Healthcare City" serbest bölgesi ise sağlık alanındaki serbest bölgelerden bir diğeridir.

Bununla beraber, Abu Dabi Emirliği de BAE'nin başkenti olarak, hükümet destekli politikalarla yerel üretimin desteklenmesi, KIZAD gibi üretime dayalı endüstriyel serbest bölgelere ev sahipliği yapması, devletin ilaç sektörüne yaptığı yatırımlar, büyük kamu ihaleleri ile yüksek alımlar yapılış bakımından sektör için hedef olarak nitelendirilebilmektedir.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Ülkenin sürekli artmakta olan nüfusu, kronik hastalıkların daha yaygın görülmeye başlaması, devlet tarafından çeşitli vizyon ve stratejiler kapsamında yapılan sağlık yatırımları (yatırımlar genellikle sağlık altyapısının iyileştirilmesi, teknolojik çözümler, dijitalleşme, araştırma, yerel üretim, kendine yeterlik gibi konularda yoğunlaşmaktadır ve BAE'nin başta "We the UAE 2031" olmak üzere çeşitli vizyon, stratejileriyle, Dubai Sağlık Stratejisi 2021, Abu Dabi sağlık planı gibi girişimleriyle ve çeşitli programlarıyla uyum göstermektedir) ülkeye sağlık turizminin artmış olması, son zamanlarda inovatif tedavi yöntemlerine artan talep, BAE'nin gelişmiş düzenlemelere sahip olması, kamu-özel işbirlikleri BAE'de ilaç sektörünün büyümesini pekiştirmektedir.

Her ne kadar son dönemde üretim ve kendine yeterlik için hükümet destekli çalışmalar yapılsa da henüz halen sektör büyük ölçüde ithalata dayalıdır. Dolayısıyla sektörde dış ticaret verileri önem arz etmektedir. Birleşmiş Milletler Emtia Ticaret İstatistikleri Veritabanı'na (UN Comtrade) göre, 2024 yılında ilaç ithalatı bir önceki yıla göre 6,2 milyar ABD dolarından 6,4 milyar ABD dolarına yükselmiştir. Ancak, ihracat aynı yıl hafif bir düşüşle 1,8 milyar ABD dolarına gerilemiştir. Bölgedeki Amerika-İran-İsrail geriliminden dolayı Hürmüz Boğazı'nın

kapanmasının etkisi olarak BAE limanlarına yapılan sevkiyatlar aksadığından ilaç ticaretinin de 2026 yılında azalacağı tahmin edilmektedir. Ancak, hava/kara yolu taşıma opsiyonlarına geçişin zararı azaltılabileceği öngörülmekle birlikte bu yolların da kendine göre ek maliyetleri bulunmaktadır.

Reçeteli ilaç satışları pazarın büyük bir çoğunluğu oluşturmakla beraber reçetesiz ilaçlara olan talep de hızla artmaktadır. BAE'de 2026 yılı Nisan ayı verilerine göre en az 21 aktif eczane şirketi ve 2.500'den fazla eczane bulunmaktadır.¹

Birçok büyük yabancı ilaç şirketinin (örneğin Pfizer, Novartis ve Sanofi) BAE'de bölgesel ofisleri bulunmakta olup Körfez, Afrika ve Ortadoğu operasyonlarının önemli bir kısmı bu merkezler üzerinden yönetilmektedir. Bu şirketler BAE'de iştirak, şube veya bölgesel merkez kurabilmekte; bazı büyük firmalar kendi lojistik ve dağıtım altyapılarının belirli bölümlerini doğrudan yönetebilmektedir. Bununla birlikte, ilaç sektöründeki lisanslama, ruhsatlandırma, depolama, GDP uyumu ve pazara erişim gereklilikleri nedeniyle firmalar BAE'de yerleşik gerekli lisans ve gereklilikleri sağlayan ithalatçı-distribütörlerle, lojistik hizmet sağlayıcılarıyla yerel acente, ticari acentelerle, yerel temsilcilerle çalışma seçeneklerini tercih edebilmektedir. Ayrıca bazı durumlarda yabancı firmalar yerel üreticilerle üretim, paketleme veya teknoloji transferi alanlarında iş birlikleri geliştirebilmektedir. BAE, özellikle serbest bölgelerin sunduğu lojistik ve ticari avantajlar sayesinde yalnızca nihai bir pazar değil, aynı zamanda bölgesel depolama, ticaret ve yeniden ihracat merkezi olarak da kullanılmaktadır. Bu kapsamda şirketler BAE üzerinden Körfez, Afrika ve Ortadoğu ülkelerine re-export faaliyetleri gerçekleştirmektedir.

BAE'de devlet hem sağlık hizmetlerinin sağlayıcısı hem düzenleyici otoritesi aynı zamanda da ADQ gibi holdingler aracılığıyla yatırımcısı da olduğundan özel sektörle sıkı işbirliği halinde çalışmaktadır. Hükümetin ekonomiyi çeşitlendirme, yerel üretimi destekleme, sağlık sisteminin dayanıklılığının güçlendirilmesi hedefleri doğrultusunda, büyük ilaç şirketleriyle kamu hastanelerine ilaç tedariki, klinik araştırmalar, stratejik ilaç stokları, lokal üretim/paketleme projeleri, teknoloji transferi sağlık çalışanı eğitim programları, dijital sağlık ve veri projeleri, pandemi ve acil durum hazırlıkları, ulusal aşı programları gibi alanlarda işbirliği yapmaktadır.

Sektörde önde gelen firmalardan (bazıları yerel üretici bazıları da BAE içerisinde faaliyetleri olan büyük çokuluslu firmalardır) aşağıda sıralanmaktadır:

- Pfizer Gulf FZ-LLC
- Julphar
- Roche Pharmaceuticals Middle East
- Lifepharm FZE
- Niner Pharmaceuticals LLC
- Globalpharma Co. (L.L.C)
- Novartis
- Sanofi
- Arcera (Abu Dhabi ADQ tarafından kurulan ilaç ve yaşam bilimleri holdingi)

¹ Economist Intelligence Unit- Economic Enterprise- Viewpoint Healthcare: United Arab Emirates April 30th 2026

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

BAE’de ilaç sektörü ile ilgili oda/birlik/dernek/STK’lardan bazıları aşağıda listelenmiştir. Bununla beraber, Emirliklerin ticaret odalarına ilişkin bilgiler aşağıdaki başlıklar altında ayrıca belirtilecektir.

-Körfez Bölgesi İlaç Araştırma ve Üreticileri Birliği “Pharmaceutical Research and Manufacturers Association in the Gulf (PHRMAG)”

Dubai’de kurulmuş olup, Körfez bölgesinde faaliyet gösteren ilaç araştırma ve üretim şirketlerini temsil eden bir sanayi birliğidir.

-EMA (Emirates Medical Association) altında kurulan Emirates Clinical Pharmacy Society (https://www.ema.ae/scientific_society_details/105) ve Emirates Pharmacy Society (2000 yılında Emirates Tıp Birliği'nin gözetiminde kar amacı gütmeyen bir tıp derneği olarak kurulan Emirates Eczacılık Derneği, ülkedeki eczacılık alanının yönetiminde aktif olarak yer alan eczacı ve kimyagerlerin bir kesimini temsil etmektedir. https://www.ema.ae/scientific_society_details/33)

-ISPOR United Arab Emirates Chapter (Uluslararası Farmakoekonomi ve Sonuç Araştırmaları Derneği): Küresel kuruluşun bu bölgesel şubesi, sağlık ekonomisi, sonuç araştırmaları ve ilgili alanlardaki profesyonellerin iş birliği yapmaları, öğrenmeleri ve kanıta dayalı sağlık hizmeti kararlarının geliştirilmesine katkıda bulunmaları için bir platform görevi görmektedir. <https://ispor-uae.com/about/>

-MENAP-SMI: Orta Doğu, Kuzey Afrika, bölgesinde faaliyet gösteren, reçetesiz ilaçlar, gıda takviyeleri ve kendi kendine bakım tıbbi cihazları (Tüketici Sağlık Ürünleri) üreticilerini temsil eden, kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. <https://www.menap-smi.org/>

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Gerek ürün satışı yapmak, gerekse firmanıza BAE’de distribütör bulmak amacıyla firma araştırması yapılabilecek açık kaynaklar:

- **BAE İHRACAT DİZİNİ:** <http://www.uaeexportdirectory.com/en/Default.aspx>

Yukarıdaki linkten ulaşılan sayfada ürün adı veya ürünün 8 haneli HS kodu ile sorgulama yapılabilir, Emirlikler veya sektörler bazında sorgulama daraltılabilir.

- **ABU DABİ TİCARET ve SANAYİ ODASI:**

https://digital.abudhabichamber.ae/portal/?gclid=Cj0KCQjws_r0BRCwARIsAMxfDRi2l4nc_DlNe96pfP5lwPyWJhB8CVScT8EasegZxwzB_25elmJyHXlUaAhIIEALw_wcB#/commercial-directory

Yukarıdaki linkten erişilen sayfa, Abu Dabi Emirliği’nde kayıtlı tüm firmaların en güncel ve sağlıklı listesine erişilebilen kaynaktır. Bazı firmaların telefon, e-mail, faks vb. bilgilerinde eksiklikler olmasına karşın firma listeleri sürekli olarak güncellenmektedir. Firma listeleri sorgulama sonuçlarına ulaşıldığında dikkat edilmesi gereken nokta, bu sitede yer alan telefon

numaralarını ararken numaranın başına Abu Dabi firmaları için +971 2.... , Al Ain firmaları için +971 3.... getirilmesidir.

- Ayrıca, aşağıda yer alan yer alan link ile, “Kategoriler” başlığı altında yer alan BAE’de yerleşik sektörle ilgili olabilecek firmaların tel/faks/e-mail vb. bilgilerine erişilebilmektedir.

<http://www.uaecsd.com/>

- **DUBAİ TİCARET ve SANAYİ ODASI:**

<https://www.dubaichamber.com/resources/commercial-directory>

Yukarıdaki linkten erişilen sayfa, Dubai Emirliği’nde kayıtlı tüm firmaların en güncel ve sağlıklı listesine erişilebilen kaynaktır. Bu sayfada, ürüne ilişkin anahtar kelime veya Dubai Ticaret Odası tarafından tanımlanmış ürün grubu adına göre sorgulama yapılabilmektedir.

- **KOMPASS:** <http://ae.kompass.com/en/b/business-directory/>

Yukarıdaki linkten erişilen sayfada orta kısımda bulunan kutuya ürün adını İngilizce olarak yazılarak sorgulama yapılabilir, açılan sayfada sağ kısımda bulunan ülke listesinde BAE’yi seçerek sorgulama daraltılabilir. Alternatif olarak, yukarıdaki linkten erişebileceğiniz sayfada sağ kısımda Emirlik adı üzerine tıklayarak, o Emirlikteki tüm firmaları veya yine sol alt kısımda yer alan sektör başlıklarına tıklayarak BAE’de o sektörde bulunan tüm firmalar görülebilir.

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Aşağıda yalnızca fikir sahibi olunabilmesi adına BAE’ye ilaç ithalatında zorunlu olabilecek bazı önemli belgeler belirtilmiştir. Ancak önemle belirtilmelidir ki, sektördeki sıkı uygulamalar gereği, birçok başka gereklilik de olabileceğinden BAE’ye ihracat gerçekleştirmek isteyen firmalarımızın gerekli test/uygulama ve gerekli belgeleri (lisans, bu lisansları kimlerin alabileceği vs.) resmi kaynaklardan sık sık kontrol ve teyit etmeleri gerekmektedir. Eksiklik/yanlışlıklar büyük cezalara sebebiyet verebilmektedir. Bununla beraber, Emirlikler bazında da farklı uygulamalar/gereklilikler olabileceği bunların da eş zamanda yürütüleceği unutulmamalıdır. Örneğin; Dubai Emirliği için Dubai Health Authority-DHA, Abu Dabi için Abu Dhabi Department of Health-DOH bu Emirlikler bazında yetkili kurumlardandır. İlgili Emirliğe ilaçların girişi ve dağıtımı kısmında bu otoriteler de devreye girmektedir ve bu otoriteler nezdinde de kayıtlar, lisanslar gibi gereklilikler olabilmektedir. Aşağıda çoğunlukla EDE kapsamında gerekebilecek süreçler örneklendirilmiştir.

-İthalatçı şirketin BAE ticaret lisansı (Bu lisansta belirtilen şirketin faaliyet alanları bölümünde ilaç ithalatı/medical warehouse vb ibarenin olması)

-İthalatçı şirketin BAE EDE/MoHAP’tan mevzuatta belirtilen ilaç ithali yapabilmesi için gerekli lisansa sahip olması

-EDE kapsamında ürün sınıflandırma başvurusunda bulunulması (Bu aşamada ürünün üretim/menşe ülkesindeki CPP- serbest satış (free sale) sertifikası-ISO-CE, eğer ürün diğer başka ülkelerde sertifikalı ise bu sertifikaların örnekleri, ürün bilgileri, fotoğrafları, iç dış okunaklı etiketleri, İngilizce/Arapça broşürleri, kompozisyon sertifikası vb. (akfif/inakif

içerikler ve miktarları, MSDS vb. talep edilmektedir.) Ürün sınıflandırıldıktan sonra gereken belgeler ayrıca temin edilmelidir.

-Yabancı üretim tesisinin kaydı (Bu aşamada üreticinin ilgili ülkede BAE Büyükelçiliği onaylı GMP Sertifikası, üretim lisansı vb belgeler istenebilmektedir.)

-İlaç pazarlama izni ve ilaç ruhsatlandırma (Bu aşamada gerekli belgeler, standart teknik dosya (eCTD) gerekliliklerine uygun olarak sunulmalıdır.)** EDE, yeni kanunla şartlı ve hızlandırılmış onay seçenekleri de dahil olmak üzere, daha sıkı uyumluluk kriterleriyle onaylar vermektedir.² Burada kimin pazarlama iznine sahip olabileceği iyi araştırılmalı başvuru ona göre gerçekleştirilmelidir.

-İthalat izni: (İthalat senaryosuna göre değişebilmekle beraber fikir oluşturması adına, EDE web sitesinin ithalat izin başvuru ekranından bir bölüm aşağıda paylaşılmıştır.)

Yerel acenteye/temsilciye ilaç/tıbbi ekipman ithal edilmesi durumu senaryosunda,

1.aşama: İlk İthalat Onayı

-Pazarlama Yetki Belgesi Sahibi (MAH) tarafından düzenlenen proforma fatura veya ticari fatura, menşe ülke, parti/lot numaraları ve her parti için üretim ve son kullanma tarihlerini içermelidir. Ürünün BAE limanlarına varışında kalan raf ömrü, toplam raf ömrünün üçte ikisinden az olmamalıdır.

-Ürün için küçük değişiklik belgesi (varsa)

-Narkotik, Kontrollü ve Yarı Kontrollü Ürünlerin düzenlenmesinden sorumlu kurumlardan ithalat izni (narkotik, kontrollü veya yarı kontrollü ürünler için)

-Ürün biyolojik maddelerden türetilmişse veya kan, plazma veya insan dokusu içeriyorsa, her parti için Emirates İlaç Kurumu tarafından düzenlenen parti serbest bırakma belgesi

-Radyoaktif maddelerin ithalatı için Federal Nükleer Düzenleme Kurumu'ndan (FANR) ithalat izni.

-Avrupa İlaç ve Sağlık Kalitesi Direktörlüğü'nden (EDQM) Uygunluk Belgesi (ürün hayvansal kaynaklı jelatin içeriyorsa).

*BAE içindeki çevrili serbest bölgelerden ithalat yapılıyorsa, ek olarak aşağıdakilerin de sağlanması gerekmektedir:

- Pazarlama Yetki Belgesi Sahibi için geçerli pazarlama ofisi lisansı
- Pazarlama Yetki Belgesi Sahibi için Emirates İlaç Kurumu tarafından verilen geçerli İyi Depolama Uygulamaları (GSP) sertifikası ve Ürünün raf ömrü en az 12 ay olmalıdır.

2.aşama: Sevkiyat Gümrükleme İzni

Başvuru, ön onay alındıktan ve sevkiyat belgesi (konşimento/hava yolu konşimentosu) düzenlendikten sonra yapılabilir. Aşağıdaki belgeler eklenmelidir:

-Ticari fatura

² <https://www.tamimi.com/news/the-new-era-of-pharmaceutical-regulation-in-the-uae-key-changes-under-federal-law-no-38-of-2024/>

-Tıbbi ürünlerin veya bunların üretiminde kullanılan hammaddelerin taşınması, depolanması ve dağıtımının düzenlenmesine ilişkin 2023 tarihli (227) sayılı Bakanlık Kararına uyulması gerekliliğine vurgu yapılarak, hava yolu konşimentosu/kara yolu konşimentosu; sevkiyatların mühürlü ve sıcaklık kontrollü kaplarda taşınması gerekmektedir.

-Brüt ağırlık ve paket sayısı dahil olmak üzere paketleme listesi.

-İthal edilen tüm partiler için, üretim ve son kullanma tarihleri de dahil olmak üzere, partiyi onaylayan üretici tarafından düzenlenmiş orijinal analiz sertifikaları (CoA) (EDE müfettişleri tarafından doğrulanmaya tabidir).

*Yerel acenteye/temsilciye Tıbbi Cihaz/Tıbbi Ürün ithal edilmesi durumunda (yukarıdaki gerekliliklere ek olarak):

- Faturada listelendiği sırayla düzenlenmiş her ürün için katalog/broşür/fotoğraflar.
- ABD FDA'dan geçerli kayıt belgesi veya kalite sertifikaları (ISO 13485 ve EC) veya menşe ülkesinden düzenlenmiş Serbest Satış Sertifikası veya İyi Üretim Uygulamaları sertifikası (talep üzerine)
- Ürün sınıflandırma sertifikası (talep üzerine)
- Üreticiden yerel acenteye/temsilciye, pazarlama izni gerektirmeyen ürünler için (sınıflandırmaya bağlı olarak) BAE'de dağıtım yetki belgesi

Tıbbi ekipman/tıbbi ürün için,

**Her bir ilk ithalat izni talebi için bir ticari fatura eklenmelidir.

Aynı konşimento numarası altında olmaları ve sevkiyatın yalnızca EDE tarafından düzenlenen ürünleri içermesi koşuluyla, tek bir sevkiyat izni altında birden fazla ilk ithalat izni talebine izin verilir.

Sevkiyat izni için gümrükten lisanslı tıbbi depoya elektronik onay alınmalıdır.

Gümrük limanında Emirates İlaç Otoritesi müfettişleri tarafından denetim yapılmalıdır.

Yerel pazarda dağıtım için sevkiyatın serbest bırakılması amacıyla denetim yapılmalıdır.³

*Varışta, sevkiyatlar giriş limanında gümrük ve EDE yetkilileri tarafından denetlenir ve etiketleme, ambalajlama veya belgelerdeki herhangi bir tutarsızlık imha, red gibi sonuçlar doğurabilir.⁴ Ayrıca gerektiğinde, sıcaklık kayıtları (data logger raporları), taşıma sırasında kullanılan validasyonlu ambalaj bilgileri, nakliye ve depolama sıcaklık raporları, parti/lot bilgileri ve sevkiyat evrakları, İyi Dağıtım Uygulamaları (GDP) uyumluluğunu gösteren kayıtlar vb. de denetlenir.

*BAE Sağlık Bakanlığı'nın "Tatmeen" adlı sistemi, ilaç tedarik zincirindeki bireysel olayları izlemek ve ürünün orijinalliğini doğrulamak için ulusal bir takip ve izleme platformu sağlamaktadır. Bu sistem, yeni düzenleme olan 2024 tarihli 38 numaralı Federal Kanun 66. Maddeye uygun olarak uyarınca, EDE'nin BAE'deki tıbbi ürünlerin fabrikadan son kullanıcıya kadar dolaşımını, takibini ve kodlanmasını sağlayacak ulusal bir sistem kurması ve yönetmesi

³ <https://www.ede.gov.ae/w/import-permit-for-medical-materials-and-products>

⁴ <https://www.nourattorneys.com/articles/uae-pharmaceutical-import-regulations>

gerekliliğince oluşturulmuştur. Belirlenen tüm ilaç kuruluşlarının bu sisteme katılması zorunludur.⁵

*İlaç hammaddeleri ve kimyasallar için düzenlemeler ilaç için bahsedilen bu süreçlerden farklıdır. Narkotik ve kontrollü ilaçlar için de farklı düzenlemeler bulunmaktadır.

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Zorunluluk bulunmamaktadır.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Aşağıda BAE’de ilaç sektöründe bazı önemli fuarlar listelenmektedir:

DUPHAT- Ortadoğu bölgesinin ilaç sektöründeki en büyük fuar ve konferansdır. 2026 yılında 25-27 Ağustos tarihleri arasında Dubai World Trade Centre’de gerçekleşecektir. (Fuara milli katılım bulunmaktadır)

<https://duphat.ae/>

WHX Dubai (World Health Expo- Eski ha ve **WHX Labs Dubai** eş zamanlı olarak bu yıl Dubai’de dünyanın en büyük sağlık etkinliklerinden biri olarak 9-13 Şubat 2026 tarihleri arasında düzenlenmiştir. (Fuara milli katılım bulunmaktadır.)

<https://www.worldhealthexpo.com/>

Dubai Derma: Orta Doğu, Afrika ve Hint Yarımadası bölgesinde dermatoloji, cilt bakımı ve lazerler hakkında öncü ve en büyük etkinliktir. 8-10 Eylül 2026 tarihlerinde Dubai World Trade Centre’de düzenlenecektir. (Fuara milli katılım bulunmaktadır)

<https://dubaiderma.com/>

Future Health Abu Dhabi: Sağlık alanındaki iş birliğini, yeniliği ve yatırımı hızlandırmak için küresel sağlık liderlerini, yenilikçileri, araştırmacıları ve politika yapımcıları bir araya getirmekte olan etkinliktir. 20-22 Ekim 2026 tarihleri arasında Abu Dabi'deki ADNEC Merkezi'nde düzenlenecektir. Etkinlik kapsamında Future Health Summit adlı bir zirve de düzenlenmektedir.

<https://futurehealthinitiative.ae/events/abu-dhabifuture-health-summit/>

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

BAE'de kamu kurumları mal ve hizmet alımını ortak bir dijital platform üzerinden yapmaktadır.

⁵ <https://www.kayrouzandassociates.com/insights/pharmaceutical-licensing-drug-registration-uae>

Açıklanan ihalelere katılmak için Finans Bakanlığı (Ministry of Finance) üzerinden kayıt yaptırmak gerekmektedir. Ayrıca, tedarikçi olabilmek için birtakım şartların karşılanması istenmektedir.

Detaylı bilgi için: <https://u.ae/en/information-and-services/business/public-private-people-partnership/ppp/governmenttendering-and-awarding>

BAE'deki kamu otoriteleri tarafından verilen ihalelere teklif vermeyi düşünen yabancı şirketler herhangi bir yükümlülük altına girmeden önce gereken yasal prosedürler ve kanunlar hakkında ayrıntılı bilgi almalıdır. Zira bu konuda federal kanunların yanında emirlikler düzeyinde, Abu Dhabi, Dubai ve Sharjah Emirliklerinin yerel kamu otoriteleri tarafından verilen ihalelere uygulanabilir bağımsız tedarik yasaları da bulunmaktadır. Bunun dışında bazı kamu kurumları tedarik ve ihale süreci için kendilerine özgü düzenlemelere de sahiptir. Örneğin; BAE silahlı kuvvetleri ihale ve tedarik süreçleri gibi. Dolayısıyla tüm bu ayrıntılı düzenlemelere hakim olunması önerilmektedir. İlaç sektörü özelinde de yukarıda bahsedilenlere ek olarak BAE Sağlık Bakanlığı (<https://mohap.gov.ae/en/home>), Emirliklerin sağlık departmanları (Abu Dhabi DoF <https://www.doh.gov.ae/en/>, Dubai DoH <https://www.dha.gov.ae/> vb.), kamu ve özel hastanelerin satın almaları sıklıkla takip edilmelidir.

İlaç sektöründeki büyük satın almalar kapsamında Abu Dhabi Emirliği için “Rafed” oluşumundan bahsetmekte fayda bulunmaktadır. Bilindiği üzere BAE’de Emirliklere/hükümete ait yatırım holdingleri bulunmaktadır. (Abu Dhabi için ADQ, Mubadala vb. ve Dubai için IDC, Dubai Holding vb.) Bunlardan biri olan ADQ ya ait sağlık yatırımları içerisinde yer alan “Rafed” Abu Dhabi'nin sağlık sektörüne yönelik temel mal ve hizmetlerin (ilaçlar dahil) bulunabilirliğini ve kalitesini sağlamayı amaçlayan sağlık malzemeleri ve ürünlerinin tedarikini yöneten başlıca grup satın alma kuruluşudur. Bu kapsamda açılan Rafed ihalelerini takip etmek için websitesi: <https://rafeduae.ae/#>

EHS (Emirates Sağlık Hizmetleri), kamu sağlık sektörünün verimliliğini artırmak, tıbbi hizmetler sunmak ve koruyucu sağlık önlemleri uygulamak amacıyla kurulmuş, BAE'de önde gelen federal, özerk bir kuruluştur. Emirates EHS ile iş yapmak isteyen şirket ve kurumların EHS Tedarikçi Kayıt Defterine kaydolmalarını gerekmektedir. Kayıt, tedarikçilerin satın alma siparişi almalarına veya ilaç, tıbbi malzeme, hizmet ve genel tedarik dahil olmak üzere, kuruluş tarafından yayınlanan çeşitli ihalelere erişmelerine ve katılmalarına olanak tanır.

<https://www.ehs.gov.ae/en/services/purchases-system>

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Türkiye-BAE Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması

3 Mart 2023 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti ile BAE Arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması” (KEOA) imzalanmış olup 1 Eylül 2023’te yürürlüğe girmiştir. Derin ve kapsamlı bir ikili ekonomik ve ticari ilişki ağı bulunan Türkiye ve BAE’nin, imzalanan KEOA ile söz konusu ilişkilerine yeni bir boyut kazandırılması hedeflenmektedir. İki ülke arasındaki uzlaşmaya göre mal ticaretinin yanı sıra hizmet ticareti, küçük ve orta ölçekli işletmelerin ticaretlerini kolaylaştırıcı tedbirler, kamu alımları, fikri mülkiyet, ticaret önlemleri ve diğer düzenleyici

kuralları kapsayacak olan KEOA, iki ülke arasındaki ticaret hacmi ve yatırımların en yüksek seviyeye çıkartılmasına hizmet edebilecektir. Bu itibarla, yalnızca mal ticaretini değil ticari ve ekonomik ilişkilerin tüm tamamlayıcı unsurlarını barındıran KEOA ile; yüksek katma değerli hizmet sektörlerinin gelişimine imkân tanınması, yatırım süreçlerinin kolaylaştırılması, verimli uygulamalar ve işbirlikleri ile ekonomik öngörülebilirliği artırarak iki ülke arasında ticaretin ve yatırımın teşvik edilmesi planlanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti ile BAE Arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7180) 27 Nisan 2023 tarihli ve 32173 sayılı (1. mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanmış olup Anlaşma 1 Eylül 2023'te yürürlüğe girmiştir.
(<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230427M1-1.pdf>)

Ayrıca, İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7543),İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 7544), Birleşik Arap Emirlikleri Menşeli Bazı Tarım Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7545) ve “Birleşik Arap Emirlikleri Menşeli Bazı Sanayi Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar” (Karar Sayısı: 7546) 31 Ağustos 2023 tarihli ve 32295 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
(<https://www.resmigazete.gov.tr/31.08.2023>)

Anlaşma metni ve eklerine adresinden, ürünlere ilişkin vergi oranları ve vergi indirim takvimlerine aşağıda belirtilen web adreslerinden ulaşabilmektedir.
(<https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/serbest-ticaret-anlasmalari/yururlukte-bulunan-stalar>)

(https://tradedatfta.moec.gov.ae/superset/dashboard/T%C3%BCrkiye_Tariff/?native_filters_key=FOC4u4W_aMKKY12xLAWankt8oCZIIrheqcriuRfV3fgC0BmKLGaNOcu4uaofV-Wc)

TR-BAE KEOA tarife satırlarının yaklaşık %80'ini kapsamaktadır. Ülkemiz açısından BAE'ye kıyasla daha yüksek ve değişken oranlarda olan gümrük vergileri ve ilave gümrük vergileri indirim takvimi çerçevesinde düşecektir. Anlaşma öncesinde birçok üründe %5 düzeyinde olan BAE gümrük vergileri ise tavize konu ürünlerde %0'a inmiştir veya indirim takvimleri dahilinde önümüzdeki yıllarda düşecektir.

Türkiye dışında BAE ile KEOA imzalanan ülkeler; Hindistan, Endonezya, İsrail, Kamboçya ve Gürcistan, Kosta Rika, Mauritius, Ürdün, Sırbistan, Yeni Zelanda, Avustralya, Malezya, Şili ve Vietnam'dır.

Diğer serbest ticaret anlaşmaları ve detaylı bilgi için bkz.
(<https://www.moet.gov.ae/en/partnerships>)

4.9 Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

TR-UAE Menşe İspat Belgesi:

Türkiye ve BAE arasında imzalanan Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması (KEOA) kapsamında, eşyanın menşeli olduğunu tevsik etmek için kullanılan bir belgedir. Söz konusu belge ile KEOA'nın sağladığı tercihli ticaret rejiminden yararlanılması mümkün olmaktadır.

KEOA kapsamı ticarete eşyanın hangi koşullarda menşei kazanacağı belirlenmiş olup bu eşya için düzenlenebilecek TR-UAE Menşe İspat Belgesine ilişkin koşullar için 23 Eylül 2023 tarihli ve 32257 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması Çerçevesindeki Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmelik'in incelenmesinde fayda bulunmaktadır

4.10 Sektörde Standartlar

4.11 Sektörde Etiketleme (Ambalajlamaya da bu başlıkta yer verilecektir)

BAE'de özellikle ilaç sektörü için çok sıkı etiketleme ve ambalajlama kuralları bulunmaktadır. Aşağıda etikette yer verilmesi talep edilen bazı hususlara yer verilecektir. Ancak, bu raporun ihracatçılarımıza fikir vermesi adına hazırlandığını belirtir, düzenlemelerin fazlalığı, değişim sıklığı göz önüne alınarak firmalarımızca yapılan ihracat konusu ürün ile ilgili BAE resmi kaynaklarından güncel bilgi temin edilmesi gerektiğini hatırlatırız.

Tüm bilgiler, hem Arapça hem de İngilizce olarak sunulmalıdır. Dış ambalajda ürün adı, aktif bileşenler, dozaj, parti numarası, son kullanma tarihi ve saklama koşulları açıkça belirtilmelidir. Hasta bilgilendirme broşürü (PIL) de eklenmelidir. Ayrıca, ilaç ambalajlarının 2d matris GS1 barkodlarını ve seri numaralandırılmasını gerektiren "Tatmeen" olarak bilinen bir takip ve izleme sistemi uygulandığından bu barkodun da olması gerekmektedir. ⁶

Aranabilecek bilgiler:

- Marka adı/jenerik adı
- Farmasötik Form (tablet, enjeksiyon vs.)
- Etken Madde (doz, güç)
- Endikasyonlar
- Saklama koşulları
- Üretim/Son kullanma tarihi
- Parti/batch/lot numarası
- Kullanım talimatları
- Kullanım dozu
- Üretici- ilaç ruhsatı sahibi bilgileri
- İthalatçı ya da yerel temsilci bilgileri
- Uyarılar, yan etkiler, kontrendikasyonlar
- İlacın menşe ülkesi
- Net Miktar

⁶ -<https://www.nourattorneys.com/articles/uae-pharmaceutical-import-regulations>

- Eğer reçeteli ilaçsa “Prescription Only Medicine” yani sadece reçeteye satılır ifadesi
- Güvenlik uyarıları “Çocuklardan uzak tutunuz” gibi
- *Braille alfabesi kullanımı, QR kod

4.12 Sektörde Ambalajlama

Ürüne göre gereklilikler değişiklik arz etmektedir.

4.13 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

BAE ilaç sektörü lojistiğinde en çok tercih edilen taşıma modları, ilaç ürünlerinin belirli bir sıcakta tutulması konusundaki hassasiyetine, taşıma koşullarına, teslim süresine ve maliyetine göre değişmektedir. Sektörde özellikle “cold chain” (soğuk zincir) önemlidir. Dolayısıyla, **hava, kara ve deniz** taşımacılığı birlikte kullanılabilir.

4.14 Dağıtım Kanalları

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat) (Bu bölüm ilaç sektörü özelinde değil BAE için e-ticaret alanında genel bilgilendirmeler içerecektir)

4.15.1 Ülkedeki Pazaryerleri

BAE’de faaliyet gösteren Amazon.ae (Souq), Carrefouruae.com, Letstango.com, Namshi, Sharaf DG, Noon, Temu, Mumzworld, lüks segmentte Ounass popüler pazaryerlerindedir. ⁷Ülkede birçok özel gün bulunmaktadır. Bunlardan ilki ve en önemlisi Dubai Shopping Fest (Alışveriş Festivali) olup; tarihi değişiklik göstermekle birlikte genellikle Aralık-Ocak aylarına denk gelmektedir. Bir diğer özel gün olan Ulusal Gün (2 Aralık) ise ülkenin kuruluş günü olarak kutlanmakta; çevrim içi mağazalar özel günler için indirim ve promosyonlar sunmaktadır. Ramazan (Eid Al-Fitr) ve Kurban Bayramı da ülkede indirimlerin uygulandığı özel günler arasında yer almaktadır. Benzer şekilde bahsi geçen günlerin yanı sıra Dubai Summer Surprises, Noon “Yellow Friday”), 3Day Super Sale (Mayıs ve Kasım ayı sonu), Great Online Sale (Nisan ayı) ve Bekârlar Günü (Singles Day) de e-ticarete önemli günler olarak nitelendirilmektedir. ⁸

4.15.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

Ülkede birçok özel gün bulunmaktadır. Bunlardan ilki ve en önemlisi Dubai Shopping Fest (Alışveriş Festivali) olup; tarihi değişiklik göstermekle birlikte genellikle Aralık-Ocak aylarına denk gelmektedir. Bir diğer özel gün olan Ulusal Gün (2 Aralık) ise ülkenin kuruluş günü olarak kutlanmakta; çevrim içi mağazalar özel günler için indirim ve promosyonlar sunmaktadır. Ramazan (Eid Al-Fitr) ve Kurban Bayramı da ülkede indirimlerin uygulandığı özel günler arasında yer almaktadır. Benzer şekilde bahsi geçen günlerin yanı sıra Dubai Summer Surprises, Noon “Yellow Friday”), 3Day Super Sale (Mayıs ve Kasım ayı sonu), Great Online Sale (Nisan ayı) ve Bekârlar Günü (Singles Day) de e-ticarete önemli günler olarak nitelendirilmektedir.

⁷ <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/united-arab-emirates-ecommerce-market>

⁸ <https://www.dubaidet.gov.ae/en/newsroom/press-releases/dubai-2025-retail-calendar>

Ülkenin resmi tatilleri BAE milli günü, şehitleri anma günü, yeni yıl, dini bayramlar (miraç kandili, hicri yılbaşı, ramazan ve kurban bayramları dahil) olarak belirlenmiştir.

(<https://u.ae/en/information-and-services/public-holidays-and-religious-affairs/public-holidays>)

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

WhatsApp, Youtube, Instagram, Facebook, TikTok ve Twitter en çok kullanılan sosyal ağlardır. 2025 yılında nüfusun %109'u sosyal medya platformlarını kullanmaktadır. Bu doğrultuda e-ticaretin gelişmesi açısından sosyal ağlarda reklam verilmesi oldukça avantajlıdır.

9

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

BAE'de e-ticaret aracılığı ile satış için genellikle iki ana yöntem tercih edilmektedir:

Direct Shipping yöntemi ile kendi web siteniz ya da bölgemiz üzerinde faaliyet veren E-Ticaret platformları üzerinde uluslararası mağaza açmak, ürünleri doğrudan Türkiye'den müşteriye yollamak mümkündür. Ancak bu yöntemin maliyet, uzun nakliye süreleri ve iade süreci gibi bazı sıkıntıları olduğu bilinmektedir.

İkinci yöntem ise fulfillment yöntemidir. Bu yöntemde ürün sipariş karşılama hizmeti veren şirketlerin depolarında tutulmakta ve buradan dağıtılmaktadır. Bu yöntemde satıcının ürünleri doğrudan fulfillment şirketinin deposuna göndermesi ve gümrük işlemleri için IOR (Importer of record) hizmeti veren aracı firmalardan destek alması gerekmektedir.

Yukarıda bahsedilen her iki yöntem için de BAE'de şirket kurma şartı aranmamaktadır. Ayrıca, BAE'de kurulu şirket bulunmasa da firmaların VAT numarası alması mümkündür. <https://eservices.tax.gov.ae/> adresinde bulunan BAE Vergi Dairesi web sayfasında bulunan sisteme kayıt olunup yeni VAT numarası başvurusu alınabilmektedir.

VAT ile ilgili detaylara aşağıdaki linkten ulaşabilmektedir:

<https://u.ae/en/information-and-services/finance-and-investment/taxation/vat/valueaddedtaxvat>

Gümrük konusunda ise, BAE'de serbest bölgelere yapılan sevkiyatlar gümrüğe tabi olmamakla birlikte ürün ana kara üzerinde satışa sunulacaksa, genel anlamda hazır giyim ürünleri %5 gümrük vergisine tabidir.

Bununla birlikte KEAO anlaşması ile BAE tarafından ülkemizden ithal edilen ürünlerin önemli bir kısmına gümrük vergisinden muafiyet veya verginin düşürülmesi imkânı sağlamıştır. Bu kapsamda, ilgili ürününüzün tercihli ticaret kapsamında olup olmadığı https://tradedatfta.moec.gov.ae/superset/dashboard/T%C3%BCrkiye_Tariff/?native_filters_key=oAKZdNtvhEYnXDy3mtphypi3EOoJH7PevxqiWuUZMiCW_2LjLovXYVIERUfORS8x adresinden sorgulanabilmektedir.

⁹ <https://datareportal.com/reports/digital-2026-united-arab-emirates> Sayfa 80

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), ülkedeki e-ticaret faaliyetlerini yönetmek için çeşitli düzenlemeleri uygulamaya koymuştur.

“2023 tarihli ve 14 sayılı Modern Teknoloji Tabanlı Ticaret Hakkında Federal Kararname”, BAE'deki e-ticareti düzenlemektedir. Web siteleri, e-platformlar, sosyal medya araçları ve uygulamalar gibi teknolojik platformlar aracılığıyla mal, hizmet ve ilgili verilerin alım satımını yine Kararname içeriğinde düzenlenmekte olup Kararname modern teknoloji veya platformlar aracılığıyla elde edilen hem dijital hem de fiziksel mal ve hizmetler için geçerlidir. Bu düzenlemelerle e-ticareti desteklemeye yönelik güçlü ve gelişmiş bir altyapı oluşturulmuştur. Hükümet e-ticaretin önünü açmak için birtakım girişimlerde bulunmaktadır. Birleşik Arap Emirlikleri'nde e-ticaret ekosistemi, yalnızca çevrimiçi pazaryerleriyle değil; aynı zamanda serbest bölgeler, lojistik merkezleri ve dijital girişimcilik programlarıyla da desteklenmektedir. Özellikle Dubai CommerCity, Dubai Internet City, DMCC ve Hub71 gibi girişimler; e-ticaret alanında faaliyet gösteren şirketlere altyapı, teşvik ve yatırım desteği sunmaktadır. Örneğin Dubai CommerCity; işletmelere ürünlerini ve hizmetlerini satabilecekleri kapsamlı bir çevrim içi pazaryeri sunan bir e-ticaret serbest bölgesi olup; söz konusu hükümet girişimlere örnek teşkil etmektedir. Dubai 10X ise şehri diğer tüm şehirlerden on kat daha yenilikçi ve girişimci yapmak amacıyla kurulan bir girişimdir. Bu girişim, e-ticaret işletmelerine büyümelerine ve başarılı olmalarına yardımcı olmak için gerekli kaynakları ve desteği sağlamayı hedeflemektedir. Yine Dubai South'ta bulunan EZDubai, yerel, bölgesel ve küresel pazarlara hizmet veren, B2B ve B2C sipariş karşılamayı kolaylaştıran bir e-ticaret ekosistemi olarak kurulan bir girişimdir.

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Hızlı kargo hizmeti sunan firmalar arasında Aramex, EMX, DHL, Emirates Post, FedEx bulunmaktadır. Aramex UAE, UPS, DHL, Ceva Logistics, DB Schenker, Quiqub, RSA Global ,Shipa, Jeebly, IQ Fulfillment ise BAE'deki sipariş karşılama şirketlerinden bazılarıdır.

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Birleşik Arap Emirlikleri'nde ilaç pazarlaması sıkı düzenlemelere bağlı, kurumsal odaklı ve sağlık profesyonellerine yönelik bir alandır. Diğer ürünlerin pazarlamasından çok farklıdır çünkü reçeteli ilaçların halka serbestçe reklamı yapılamaz ve çoğu tanıtım sıkı düzenleyici onay ve tıbbi kanallardan geçmek zorundadır.

4.17 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

AR-GE

BAE ilaç pazarında AR-GE faaliyetlerin verilen önem giderek artmakta İlaç şirketleri, yenilikçi ilaçlar geliştirmek için büyük AR-GE yatırımları yapmaktadır. ¹⁰

Teknoloji-Yapay Zekâ

Çoğu sektörde olduğu gibi ilaç piyasası da, büyük bir teknolojik dönüşümden geçmektedir. Yapay zekâ tabanlı ilaç keşfi ve e-reçete hizmetleri, tele tıp gibi, dijital sağlık entegrasyonu gibi hususlar büyük önem arz etmektedir¹¹. Abu Dabi yatırım şirketi olan Mubadala ile yapay zeka ve bulut bilişim şirketi G42'nin sağlık birimlerinin birleşmesiyle oluşan bir sağlık şirketi olan M42 bu kapsamda çalışan önemli girişimlerden biridir.

Yerli üretimi artırma, tedarik zincirini güçlendirme

Daha önceki bölümlerde de bahsedildiği gibi BAE Hükümeti, yaşam bilimleri endüstrisini geliştirmeyi amaçlamakta ülkenin ilaç ithalatına olan bağımlılığını azaltmayı, ekonomik büyümeyi desteklemeyi ve ilaç kıtlığını önlemeyi hedeflemektedir. ¹²

Biyolojik İlaçlar, Biyobenzerler ve Hassas Tıp Üzerine Artan Odaklanma

Biyolojik ilaçlar ve biyobenzerlerin; kanser, otoimmün bozukluklar, nadir hastalıkların artması nedeniyle ve BAE hükümetinin düzenlemelerin de etkisiyle BAE ilaç pazarında etkisi artmıştır. Bu konuda Ocak 2025'te yürürlüğe giren, 38/2024 sayılı Federal Kararname ile yenilikçi ilaçlar ve biyobenzerler için hızlandırılmış onay yolları oluşturan ve pazar erişimini ve rekabetçi fiyatlandırmayı önemli ölçüde iyileştiren düzenlemeler getirilmiştir¹³.

4.18 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti damping vergisi v.b.)

Gümrük Vergisi:

BAE, Körfez İşbirliği Ülkeleri (KİK) içerisinde yer alan 6 ülkeden biridir. Söz konusu ülkelerin kendi aralarında gümrük birliği, 3. ülkelere karşı ise ortak gümrük tarifeleri vardır. BAE'de, 2003 yılından bu yana, genel olarak KİK'in Ortak Gümrük Rejimi uygulanmaktadır. Bu çerçevede, Birleşik Arap Emirlikleri, bazı seçilmiş ürünler dışında, (Örneğin, bazı gıda ürünleri gümrük vergisinden muaftır gibi) tüm maddelerin ithalatında, KİK'in ortak gümrük rejimi uyarınca genel gümrük vergisi oranı %5 uygulanmaktadır. Gümrük vergisi, ürünün CIF bedeli üzerinden tahsil edilmektedir. Gümrük vergi oranı alkol (%50) ve tütün (%100) gibi bazı belirli ürünlerde için farklılık gösterebilir veya gümrük vergisinde indirim, sıfır oranlı vergi uygulanabilir.

¹⁰ <https://www.statista.com/outlook/hmo/pharmaceuticals/united-arab-emirates?srltid=AfmBOopFQZsExWOJKSh88X9iu5eXtwUD-cnMcfT34SnYXDfzTnlWcFid#analyst-opinion>

¹¹ <https://www.imarcgroup.com/uae-pharmaceutical-market>

¹² Economist Intelligence Unit- Economic Enterprise- Viewpoint Healthcare: United Arab Emirates April 30th 2026

¹³ <https://www.imarcgroup.com/uae-pharmaceutical-market>

Tüm ürünlerde uygulanan gümrük vergileri DTÖ kapsamında bağlanmıştır. DTÖ 2024 verilerine göre, ad valorem vergi uygulanan ürünler, tarife cetvelindeki tüm ürünlerin %100'üne karşılık gelmektedir.

İlaç sektörü için genel olarak ürünlerin birçoğu için gümrük vergisi %0 oranındadır. Türkiye ile ithalat-ihracat kapsamında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması kapsamındaki düzenlemeler ve ürün bazında tarife ayrıca kontrol edilmelidir.

Katma Değer Vergisi

BAE'de 1 Ocak 2018 tarihinde KDV uygulaması yürürlüğe girmiştir. %5 oranında kararlaştırılan KDV, iç piyasada üretilen ürünlerin yanında, ithal ürünlere de uygulanmaktadır. Bazı mal ve hizmetler (Körfez İşbirliği Konseyi ülkeleri dışına ihraç edilen mal ve hizmetler, inşa edildikten sonraki üç yıl içinde ilk kez satışa sunulan konutlar, uluslararası taşımacılık ve bununla ilgili tedarikler, belirli yatırım amaçlı kıymetli metallerin tedariki veya ithalatı, belirlenmiş eğitim-sağlık hizmetlerinin sağlanması ve ilgili mal ve hizmetlerin temini gibi) de belirli koşulların karşılanması dahilinde %0 KDV'ye tabi olabilmektedir. İlgili yasalarda, muaf kişiler ve durumlar da ayrıca başka bir bölümde düzenlenmiştir. Tedarik ettiği ya da ithal ettiği vergilendirilebilir ürün tutarı 375.000 AED'yi geçen firmalar KDV için kayıt yaptırmak durumundadır. (Gönüllü kayıt için sınır 187.500 AED'dir). Birleşik Arap Emirliklerinde yerleşik olmayan işletmeler için KDV uygulanması gereken mal ve hizmet tedarikinde kayıt eşliği uygulanmaz. "Özel Olarak Belirlenmiş Bölge" niteliklerini taşıyan serbest bölgeler, Kabin Kararı ile yalnızca kendi aralarındaki mal işlemleri için (hizmet dahil değildir) belli koşullar dahilinde KDV'ye tabi olmayabilir, belirlenmiş bazı nitelikleri haiz olmayan serbest bölgeler BAE anakarasındaki herhangi bir yer gibi muamele görerek KDV'ye tabi olabilmektedir.

İlaç sektörü özelinde önleyici ve temel sağlık hizmetleri ile ilgili mal ve hizmetlerin temini ve ilgili malların ithalatı (Kanun ve yönetmelikteki şartları haiz belirtilen belirtilen ilaçlar da bu kapsamdadır) sıfır oranlı KDV ye tabi olabilmektedir.

Detaylı bilgi için bkz <https://mof.gov.ae/en/public-finance/tax/value-added-tax-vat/>

Diğer Vergiler

Enerji içecekleri, tütün, tütün ürünleri veya nikotin içeren elektronik sigaralar %100 oranında tüketim vergisine (excise tax) tabidir. 1 Ocak 2024 itibarıyla Dubai Emirliğinde alkol ürünleri için 1 yıl süresince %0'a düşürülen tüketim vergisi 1 Ocak 2025 tarihi itibarıyla yeniden %30. olarak uygulanmaya başlamıştır. BAE'de, 1 Ocak 2026 tarihi itibarı ile şekerli ve gazlı içecekler için önceden olduğu gibi sabit bir oran yerine, ilave şeker miktarına göre tüketim vergisi hesaplaması yapılacak kademeli hacimsel bir model uygulanacaktır.

BAE'de 2023 yılı Haziran ayından itibaren kurumlar vergisi alınmaya başlanmıştır. Yapılan yeni düzenlemeye göre, 1 Haziran 2023 tarihinden itibaren başlayarak ve takip eden yeni mali yıl için geçerli olmak üzere, vergiye tabi geliri 375.000 AED'yi (yaklaşık 100.000 Dolar) aşan ticari işletmeler için %9 oranında kurumlar vergisi uygulanmaya başlanmıştır. (BEPS 2.0 çerçevesinin 2. sütunu kapsamına giren tüm çokuluslu şirketler, OECD Vergi Tabanı Aşındırma ve Kar Paylaşımı kurallarına göre farklı oranlara tabi olacaktır.) BAE Serbest Bölgesi'nde kurulu tüzel kişiler de "Vergi Mükellefi" olarak Kurumlar Vergisi kapsamına girer ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nda belirtilen şartlara uymak zorundadır. Bununla birlikte, "Nitelikli Serbest

Bölge Kişisi” olarak kabul edilme koşullarını karşılayan bir Serbest Bölge Kişisi, “Nitelikli Gelirleri” üzerinden %0 Kurumlar Vergisi oranından yararlanabilir.

Gerçek kişiler tarafından istihdamdan, gayrimenkulden ve belirli diğer yatırımlardan elde edilen kişisel gelir veya BAE'de lisanslı veya başka bir şekilde izin verilen bir ticari faaliyetten kaynaklanmayan kazançlardan elde edilen diğer gelirler için kurumlar vergisi uygulanmayacaktır. Kurumlar Vergisi kapsamı ve diğer muafiyet düzenlemeleri ve mevzuat için bkz. <https://mof.gov.ae/en/public-finance/tax/corporate-tax-in-the-uae/>

OECD/G20 üyesi olan BAE üzerinde uzlaşılan “Ekonominin Dijitalleşmesinden Kaynaklanan Vergi Sorunlarının Giderilmesine Yönelik İki Sütunlu Çözüm Beyanı” kapsamında 1 Ocak 2025'ten itibaren başlayan mali yıllar için yürürlüğe girecek %15 oranında bir “Yurtiçi Asgari Ek Vergi”(YAEK) düzenlemesi getirmiştir. YAEK uygulandığı mali yıldan hemen önceki dört mali yıldan en az ikisinde 750 milyon avro veya daha fazla konsolide küresel gelire sahip olan ve BAE'de faaliyet gösteren çok uluslu şirketlere uygulanacaktır. (Bu vergi bir minimum tamamlayıcı vergi olup YAEK, OECD Küresel Vergi Tabanı Aşındırma Karşıtı ("GloBE") Model Kurallarına göre İkinci Sütun kapsamındaki Çokuluslu İşletmeler ("MNE'ler") için BAE'deki etkin vergi oranının %15'in altında olduğu durumlarda bu orana tamamlanmak suretiyle uygulanacaktır)¹⁴

4.19 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

- Ürün ruhsatlandırma/kayıt süreçlerinin sıkı ve detaylı olması
- Fiyatlandırma ve reimbursement/geri ödeme kontrolleri
- Etiketleme, ambalaj, kalite, GMP, denetim gibi hususlar
- Sağlık ve Önleme Bakanlığı, Emirliklerin ayrı sağlık, EDE gibi birçok otoritenin bulunması
- Rekabetin büyük olması ve pazara erişimin zor olması (Bu nedenle çoğu zaman distribütör yada ticari acenteye çalışılmak durumunda kalınabilir)
- Operasyonel olarak soğuk zincir denetimi, sık raporlama, batch bazlı izin uygulamaları

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

BAE'nin artan nüfusu ve sağlık harcamaları dolayısıyla talebin artıyor olması, bununla birlikte BAE hükümetinin sağlık sistemine büyük yatırımları sektörün ihracatı için önem arz etmektedir.

Sektörde, BAE'nin coğrafi konumu Orta Doğu, Afrika ve Güney Asya bölgeleri için re-export (yeniden ihracat) ve ilaç dağıtım merkezi olarak değerlendirilebileceği de ihracatçılarımızca değerlendirilebilir.

Türkiye-BAE “Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması” da iki ülke arasındaki ticarete ciddi bir ivme kazandırmıştır. Ek olarak, ülkede Türk ürünlerine karşı genel olarak pozitif bir algı olması ihracatçılarımız için bir fırsattır.

BAE' de ilaç talebi, BAE'nin kaliteli tedaviler arayan çok sayıda uluslararası hastanın da ilgisi ile artan tıbbi turizm trendiyle beraber daha fazla artmaktadır. Dolayısıyla bu durum nedeniyle

¹⁴ <https://www.pwc.com/m1/en/tax/documents/2025/uae-dmtt-alert.pdf>

hem ilaç talebi artar hem de BAE'deki sağlık kurumlarını daha fazla çeşitli, kaliteli ilaçları bulundurmaya yönlendirir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

Büyük uluslararası şirketlerin BAE'de varlık göstermesi nedeniyle sektördeki yoğun rekabet ortamı raporun diğer başlıklarında da bahsedildiği üzere oldukça fazladır.

Bununla beraber, 2026 yılı başında ABD-İsrail-İran savaşının bölgede yarattığı gerilim ve Hürmüz Boğazı'nın kapanmasının etkisi olarak BAE limanlarına yapılan sevkiyatlar aksadığından ilaç ticareti de etkilenebilir.

7. İlaç Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

-BAE'deki düzenlemelere hâkim olmak ve kayıt/lisans/dokümantasyon gibi süreçleri hızlı şekilde yönetmek,

-Pazara erişim için özellikle kamu ihalelerinde yerel ortak seçeneğini değerlendirmek, yerel acente, ticari acentelerle, yerel temsilcilerle, distribütörlerle çalışmayı değerlendirmek, (Bazı büyük firmalar BAE'de kendi iştirak/firmalarını kurarak bu firmalar üzerinden BAE'ye ihracat yapabilmektedir)

-Kamu ihalelerinin, hastane ihalelerinin takibi,

-BAE'nin uluslararası şirketlerle yerel üretim ve teknoloji transferi gibi hususları desteklemesinden yararlanmak, (ortak üretim vb. modeller)

-BAE'nin Körfez ülkeleri dağıtım merkezi olarak değerlendirme seçeneği,

-Kronik hastalıklar, ilaç teknolojilerinin yakından takibi gibi hususlar ihracatçılar için önem arz etmektedir.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

9. Genel Değerlendirme

10. Yararlı Adresler

BAE Sağlık ve Önleme Bakanlığı

<https://mohap.gov.ae/en/home>

EDE (Emirates Drug Establishment)

<https://www.ede.gov.ae/legislations>

Abu Dhabi Department of Health (DoH)

<https://www.doh.gov.ae/en/>

[-https://www.linkedin.com/posts/medetarian-conferences-organizing_specialtypharmacy-pharmaceuticalcare-healthcareinnovation-activity-7355137409245708288-E1zf](https://www.linkedin.com/posts/medetarian-conferences-organizing_specialtypharmacy-pharmaceuticalcare-healthcareinnovation-activity-7355137409245708288-E1zf)

[-https://www.imarcgroup.com/uae-pharmaceutical-market](https://www.imarcgroup.com/uae-pharmaceutical-market)

[-https://www.researchandmarkets.com/report/united-arab-emirates-pharmaceuticals-market?srltid=AfmBOoqXgVeGmkAPYygHsCz-APpS83-747B1Rr_C-AXYFzul8wykOGVb](https://www.researchandmarkets.com/report/united-arab-emirates-pharmaceuticals-market?srltid=AfmBOoqXgVeGmkAPYygHsCz-APpS83-747B1Rr_C-AXYFzul8wykOGVb)

[-https://www.nourattorneys.com/articles/uae-pharmaceutical-import-regulations](https://www.nourattorneys.com/articles/uae-pharmaceutical-import-regulations)

[-https://www.kayrouzandassociates.com/insights/pharmaceutical-licensing-drug-registration-uae](https://www.kayrouzandassociates.com/insights/pharmaceutical-licensing-drug-registration-uae)

[-https://www.pwc.com/m1/en/tax/documents/2025/uae-dmtt-alert.pdf](https://www.pwc.com/m1/en/tax/documents/2025/uae-dmtt-alert.pdf)

[- https://datareportal.com/reports/digital-2026-united-arab-emirates Sayfa 80](https://datareportal.com/reports/digital-2026-united-arab-emirates)

[-https://www.tamimi.com/news/the-new-era-of-pharmaceutical-regulation-in-the-uae-key-changes-under-federal-law-no-38-of-2024/](https://www.tamimi.com/news/the-new-era-of-pharmaceutical-regulation-in-the-uae-key-changes-under-federal-law-no-38-of-2024/)

[-https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/united-arab-emirates-ecommerce-market](https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/united-arab-emirates-ecommerce-market)

[-https://www.dubaidet.gov.ae/en/newsroom/press-releases/dubai-2025-retail-calendar](https://www.dubaidet.gov.ae/en/newsroom/press-releases/dubai-2025-retail-calendar)

[-https://www.khaleejtimes.com/uae/watch-uae-medicine-boxes-to-have-labels-in-braille](https://www.khaleejtimes.com/uae/watch-uae-medicine-boxes-to-have-labels-in-braille)

SORUMSUZLUK BEYANI: İşbu doküman BAE ülke pazarında ilaç sektörü hakkında fikir sahibi olunması adına kısa bir rehber niteliğinde hazırlanmıştır. İşbu dokümanın içeriği referans alınarak yapılan her türlü iş ve işlemde dolayı ortaya çıkan/çıkabilecek doğrudan ya da dolaylı herhangi bir zarardan/hukuki veya cezai sorumluluklardan Müşavirliğimiz sorumlu tutulamaz.